

Landstyret vil indføre jagt på grågæs ud fra helt løse påstande ud fra en lille lokal undersøgelse gjort af Búnaðarstovan.

Der er aldrig gjort en videnskabelig undersøgelse om hvilken positiv eller negativ påvirkning den lille færøske grågæsebestand på ca. 400 ynglepar har på græshøsten hos de færøske bønder. Búnaðarstovan gjorde en lille lokal undersøgelse i 2013 som viste, at de færøske grågæs æder mellem 30 til 55% af græsset i indmarken. Dette er selvfølgelig kun gætteri fra Búnaðarstovans side, da dette er resultatet af et lille pilot-projekt i et særlig udvalgt område og siger derfor intet om de aktuelle fakta rundt om i hele landet. Derfor har vi set på de faktuelle tal af mængden af stråfoder, som har fået stråfoderstøtte i en årrække og som dækker hele landet, og det er det bedste fakta, som vi har i dag. Stråfoderstøtte er så vidt en indikator af hvor meget stråfoder er blevet høstet på Færøerne.

Historien er denne: Búnaðarstovan klagede sin "nød" til Landsstyret i efteråret 2013 og Vestergaard tog straks sagen til sig, og nu ligger der et lovforslag i lagtinget. Búnaðarstovan skriver bla.: "Grágásin tók at nørast í Føroyum í 1980unum. Áðrenn hetta var hon sera sjáldsom. Okkurt hendinga par var at síggja um várið og heystið og altíð langt burtur frá fólk og bygdum øki. So við og við gjørdist hon naskari og fór at leggjast í bøin, serliga væl taðaðan bø við nógvum grasvøkstri. Seinast í 80unum byrjaðu bøndur so smátt at merkja trupulleikarnar av gæsnum. Talið er vaksið á hvørjum ári, og nú eru tær ein ovurhonds stórir trupulleiki hjá bóndum, og elva til stóran peningaligan miss."

Búnaðarstovans stråfoderstøtte, som viser de faktiske tal af hvor meget stråfoder der bliver høstet på Færøerne, viser det modsatte af Búnaðarstovans konklusion fra pilotprojektet. Tallene viser helt præcis, at der aldrig siden 1994 er høstet så meget stråfoder på Færøerne som i 2013, og som det ses på Figur nr. 1, som viser den samlede stråfoderstøtte pr. år.

Det fremgik også fra Búnaðarstovan, at det var nogle bestemte lokaliteter (eksempelvis på Sandoy) som var specielt hårdt ramt økonomisk pga. grågæssene, så vi har set på hvor meget 4 Sands bønder har høstet af stråfoder i de sidste 14 år og indsat antallet af grågæs (ikke ynglepar), som vi har talt. Resultatet ses i figur 2 og viser tydeligt, at de 4 bønder aldrig har høstet så meget stråfoder, som de gjorde i 2013.

Med den viden vi har i dag, så tyder det på, at grågæssene har en positiv indvirkning på græsset i indmarken. Det skal her tilføjes, at ingen nævneværdig nyopdyrkning er gjort af de 4 bønder i de senere år, som ville kunne påvirke resultatet. Tælling af grågås i Sandi kunne også indikere, at den bestandsvækst, som vi har set, er aftagende.

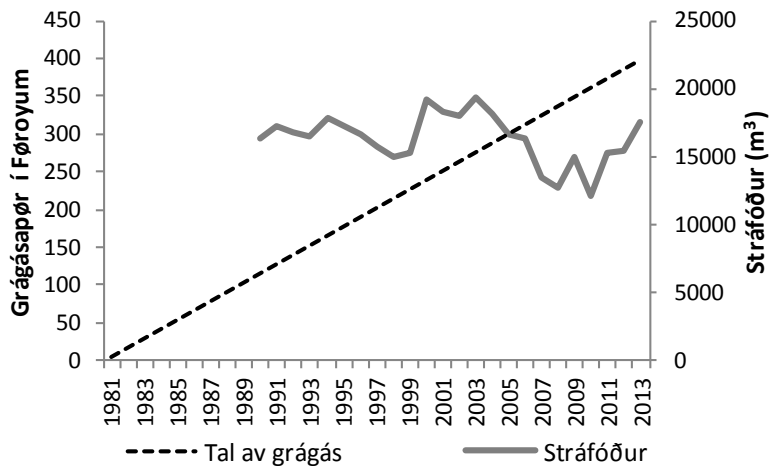
Vi har endvidere udvalgt 3 tilfældige bønder - en på Kalsoy, en fra Vågoy og en fra sydlige Streymoy, hvor ingen af dem har gjort nogen nyopdyrkning i perioden. Og mængden af stråfoder har igennem de sidste 22 år kun haft "normale" svingninger, som det ses på figur 3, hvor også antallet af ynglende grågæs er indsat.

Konklusion:

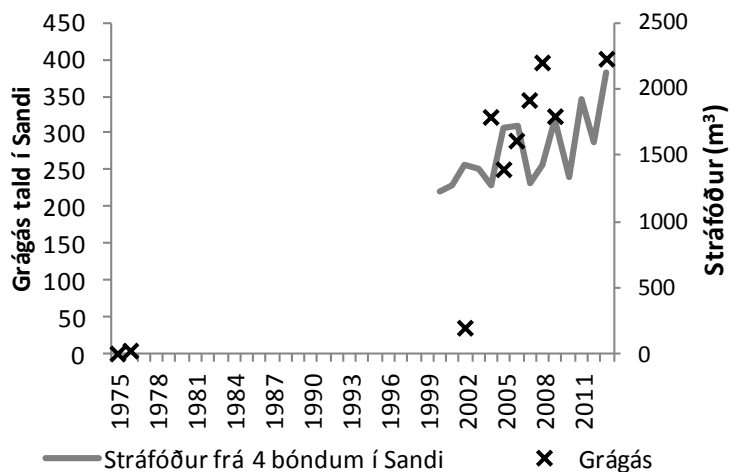
Ifølge Búnaðarstovans egne helligholdte tal på mængden af høstet stråfoder igennem 24 år tyder alt på, at de ca. 400 ynglepar af grågæs, som er på Færøerne, ikke har en negativ indvirkning på græs mængden, når man ser det på landsplan. Men uden mere dybere gående undersøgelser, kan det ikke udelukkes med sikkerhed, om bønder enkelte steder kan have mindre problemer af grågæssene, som kan løses uden at skyde

grågæssene.

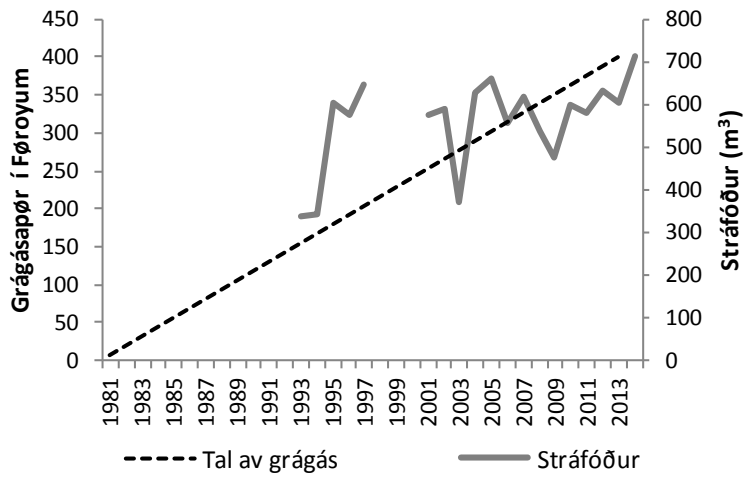
Så Búnaðarstovans vildledende påstand, at "ovurhonds stórir trupulleiki hjá bóndum, og elva til stóran peningaligan miss", kan vi ikke se skulle være årsag til, at Lagtinget tillader nedslagting af grågæs, som er begyndt at yngle igen på øerne, efter at være totalt udryddet for snart 200 år siden. Hvis der viser sig at være et problem i nogle lokaliteter, kan det heller ikke retfærdiggøre en landsdækkende tilladelse at skyde lige så galt man vil, og så endda hele året rundt, så turisterne vil kunne få set alle de unger, som er døde af sult, når deres forældre er blevet skudt. Dette lovforslag er en åben invitation til rovdrift, og vil blive en meget kortvarig fornøjelse for vores raske jagtdrenge.

Figur 1. Den totale stráfóðurstøtte givet til bønder på Færøerne, samt en bestandsvurdering af den færøske grágás.

Figur 2. Stráfóðurstøtte givet til bønder i Sandur, og grágåse optællinger i Sandoy hvert efterår.

Figur 3. Stráfóðurstøtte givet til tre tilfældig valgte bonder fra Færøerne samt en bestandsvurdering af den færøske grágås

Vegna Fuglafrøðifelagið

Jens-Kjeld Jensen

Sjúrður Hammer